

Indledning

4 |

AF ULRIK JØRGENSEN,
DIREKTØR

Vi er ikke i tvivl om, at de flygtninge, der henvises til OASIS i dag generelt har det dårligere end dem, der blev henvist for et par år siden. Forklaringen skal formentlig dels søges i det forhold, at med de begrænsede økonomiske ressourcer er det kun de allerdårligste, der bliver henvist, og dels i at levevilkårene faktisk er blevet vanskeligere for flygtninge generelt.

Problemerne viser sig bl.a. ved, at vi får flere flygtninge henvist med svære depressioner, affektive og psykotiske lidelser. Nogle af dem må vi afvise, fordi de ikke hører hjemme i et ambulant behandlingstilbud, hvorimod andre kan hjælpes ambulant, såfremt psykoterapi, kropsterapi og social vejledning kombineres med medicinsk behandling.

Det er efterhånden en stor del af klienterne i OASIS, som også modtager psykofarmakologisk behandling. Vi har derfor valgt i denne årsberetning at sætte fokus på behandlingsarbejdet med flygtninge i et psykiatrisk perspektiv i en artikel skrevet af OASIS' psykiatriske konsulent Christian Simonsen. Her gennemgås de mest almindelige psykiatriske diagnoser, vi møder i OASIS, samt de behandlingsmuligheder psykiatrien har for at afhjælpe lidelserne.

En anden artikel drejer sig om, hvad der er virksomt i psykoterapi. På baggrund af flere undersøgelser som viser, at det i højere grad er uspecifikke faktorer i relationen mellem terapeut og klient, der er virksomme i terapien, frem for en bestemt metode, giver psykolog Stephen Mathiasen sit bud på, hvad det er for mere almene faktorer, som hjælper klienten igennem den terapeutiske proces.

Beretning

Behandling under sygehusloven

Slutningen på 2003 bød på en stor opmuntring og et plaster på såret, da Indenrigs- og Sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen i december 2003 gennem forhandlinger med Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening genoptog den tidligere regerings forslag, om at anerkende behandling af traumatiserede flygtninge under sygehusloven og inkludere de to behandlingscentre OASIS og RCT-Jylland under det frie sygehusvalg.

Konkret betyder det, at der fra den 1. januar 2005 afsættes et fast rammebeløb til behandling af traumatiserede flygtninge i OASIS under fritvalgsordningen. Derudover kan OASIS påtage sig opgaver for andre rekvirenter, i det omfang vores kapacitet rækker. Hvad ændringen i sygehusloven konkret kommer til at betyde for OASIS, vil vise sig under de kommende forhandlinger i efteråret 2004 med Hovedstadens Sygehusfællesskab, som skal administrere ordningen på vegne af amterne. Dette vil man løbende kunne følge på vores hjemmeside www.oasis-rehab.dk.

Bestyrelsen

I forbindelse med sammenlægningen i 2002 af Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning, Center for Freds- og Konfliktforskning samt Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier til et ny samlet Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, måtte vi desværre sige farvel til forhenværende direktør for Center for Freds- og Konfliktforskning Tarja Cronberg, som ikke længere kunne afse tid til bestyrelsesarbejdet i OASIS.

Som nyt bestyrelsesmedlem indtrådte i efteråret 2003 journalist på Danmarks Radio Helle Bygum. Udover at være kendt som kongelig hofreporter, er Helle Bygum også kendt som en socialt engageret journalist, der også

| 5

tidligere i sit journalistiske virke har skrevet om traumatiserede flygtnings forhold.

Personalet

Den 31. januar 2003 måtte vi tage afsked med psykolog Faezeh Zand, som blev ansat i en ph.d. stilling på Københavns Universitet. Stillingen blev først besat igen pr. 1. oktober, hvor Else Ryding blev ansat. Else Ryding har i flere år været ansat i CEPAR, som også arbejdede med rehabilitering af traumatiserede flygtninge. Ansættelsen af Else Ryding er desuden en styrkelse af det børne-familiepsykologiske arbejde i OASIS.

Psykolog Ursula Fürstenwald blev bevilget et års orlov fra den 1. oktober 2003, og som vikar for hende blev psykolog Tina Dam Kristensen ansat. Tina Dam Kristensen har erfaringer inden for børne- og ungdomspsykiatrien.

Derudover tog vi afsked med vores konsulent, speciallæge i almen medicin Christian Herman, som blev erstattet af lægekonsulent Mogens Nilsson, der i mange år har arbejdet som lægekonsulent for Dansk Røde Kors.

Deltagelse i seminarer og konferencer

I april 2003 deltog OASIS i det første europæiske netværksmøde arrangeret for rehabiliteringscentre for torturofre og andre menneskerettighedskrænkelser i Blankenberge i Belgien. Initiativet blev taget af International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT) og International Society for Health and Human Rights (ISHHR). Formålet var at etablere et europæisk samarbejde centre imellem på følgende 6 områder:

1. Diagnosticering og dokumentation
2. Behandling
3. Fundraising
4. Advocacy og juridiske spørgsmål
5. Sekundær forebyggelse
6. Dokumentation af tortur

På netværksmødet blev der nedsat arbejdsgrupper inden for hvert af disse områder, som fik til opgave at udvikle fælles standarder og målsætninger. OASIS valgte at involvere sig i gruppen om behandling og var på dette møde repræsenteret ved direktør Ulrik Jørgensen.

Næste europæiske netværksmøde fandt sted i september samme år i Cambridge, hvor psykolog Ala Elczewska repræsenterede OASIS. På baggrund af vore bestræbelser på at udvikle metoder til monitorering og dokumentation af vores behandlingsarbejde, valgte vi denne gang også at engagere os i arbejdsgruppen om diagnosticering og dokumentation. Vores fremtidige engagement vil således ligge omkring udvikling af fælles behandlingsstandarder og diagnosticering og dokumentation.

I maj 2003 deltog 3 medarbejdere i European Society for Traumatic Stress Studies' (ESTSS) 8. konference i Berlin. Afspændingspædagog Gita Nielsen og psykolog Ursula Fürstenwald bidrog med en præsentation af et forsøg med gruppeforløb med særlig fokus på en gruppe klienters

søvnproblemer. Direktør Ulrik Jørgensen bidrog i samarbejde med repræsentanter fra en række andre centre i Danmark med en workshop om et fælles dansk projekt om monitorering af behandlingen af traumatiserede flygtninge.

I oktober 2003 deltog 3 af OASIS' børnepsykologer, Marijke Marijnissen, Tina Dam Kristensen og Else Ryding i en konference i Malmø med titlen: "Bättre hjälp till barn i flyktningfamiljer".

Endelig deltog psykolog Ala Elczewska i december 2003 i et 10 års jubilæumsseminar for Kris- och traumaenheten i Gøteborg med temaet "Trauma och återhämtning".

Interne faglige konferencer

Også i 2003 afholdt vi i OASIS en række interne faglige konferencer, hvor en række eksperter blev inviteret til at holde foredrag om faglige specialer af relevans for vores rehabiliteringsarbejde med traumatiserede flygtninge. Der blev afholdt 4 faglige konferencer:

Professor i psykologi ved Århus Universitet Ask Elklit holdt et foredrag om nyere forskning i PTSD, herunder testredskaber, co-mobiditet og differentialdiagnostik.

Overlæge i psykiatri Henrik Rindom holdt et foredrag om stof- og alkoholmisbrug, en problematik, som vi ofte er konfronteret med i forhold til vores klienter i OASIS.

Chefpsykolog Lars Sørensen ved Amtshospitalet i Nykøbing Sjælland holdt et foredrag om PTSD og de psykiatriske lidelser

Endelig holdt Christian Simonsen, som er psykiatrisk konsulent i OASIS, et foredrag om behandlingsindikationer og medicinens virkeområder og implikationer for den øvrige tværfaglige behandling i OASIS (jf. i øvrigt artikel side 10).

Forskning

I 2003 startede forskningsprofessor i transkulturel klinisk psykologi ved Københavns Universitet Gretty Mirdal et forskningsprojekt, hvor formålet er

- 1) dels at undersøge effekten af den tværfaglige behandling af traumatiserede flygtninge med særlig fokus på den psykologiske behandling, og
- 2) dels at afdække eventuelle kulturbetingede uoverensstemmelser mellem klienternes og behandlernes opfattelse af årsag, symptomernes betydning og det terapeutiske forløb.

Projektet er baseret på interviews med henholdsvis klienter, tolke og psykologer i OASIS.

Opkvalificering af medarbejdere

I juni afsluttede 6 medarbejdere fra OASIS en videreuddannelse i Somatic Experiencing® (SE). SE er en kropsorienteret psykoterapeutisk indfaldsvinkel til at forstå og behandle traumer på, og metoden har vist sig gavnlige for mange af vores klienter. En medarbejder påbegyndte uddannelsen i 2003.

Administrativ sekretær Bettina Jensen fortsatte endvidere sin efteruddannelse i grafisk formidling, således at OASIS i stigende grad fremover selv vil kunne varetage de formidlingsmæssige opgaver.

Undervisning og foredrag

I 2003 omlagde OASIS sin strategi for kursus- og undervisningsvirksomhed, således at vi nu i højere grad begyndte at satse på kurser for arbejdspladser frem for selv at slå kurser op. Baggrunden var, at vores kursuskatalog faktisk gav en del henvendelser fra arbejdspladser, som ønskede at gøre

brug af vores ekspertise vedrørende arbejde med flygtninge, hvorimod det var vanskeligt at få nok individuelle deltagere til de kurser, vi selv arrangerede. Resultatet blev derfor, at vi i første omgang udgav 3 foldere med beskrivelse af de mest efterspurgte kurser. De 3 foldere indeholder beskrivelser af kurser om henholdsvis

- Flygtningebørn og -familier,
- Flygtninges kriser og traumer
- Belastninger i arbejde med flygtninge

I alt 8 kurser blev afholdt i 2003 for forskellige arbejdspladser, der ønskede at kvalificere sig i arbejdet med traumati-

serede flygtninge. Dertil kommer 3 kurser, som vi selv arrangerede, foruden 2 informationsmøder for social- og sundhedsforvaltninger samt 4 foredrag.

Som et led i udviklingen af vores kursusvirksomhed blev vi i 2003 færdige med opbygningen af et elektronisk arkivsystem for de undervisningsmaterialer, vi anvender på vores kurser.

Samarbejde med andre behandlingscentre

Behandlingscentrene i Danmark har fortsat det gode samarbejde fra tidligere. Centerlederne mødes ca. 4 gange om året til drøftelse af emner af fælles interesse. F.eks. drøftes det, hvilken betydning de forskellige politiske initiativer på flygtningeområdet har for behandlingsarbejdet, eventuelle fælles initiativer, erfaringsudveksling og gensidig orientering om nye tiltag og om situationen på centrene.

Da OASIS og RCT-Jylland har haft det fælles vilkår at modtage driftstilskud fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt søgt om at blive en del af det frie sygehusvalg, er der også blevet etableret et samarbejde mellem de to centres bestyrelser. I 2003 mødtes bestyrelsen for RCT-Jylland og bestyrelsen for OASIS til en fælles drøftelse i København af de to centres situation.

Antal henviste sager	89
Antal henviste klienter	114
Antal afsluttede sager	113
Igangværende pr. 12.12.2003	95
Klienter på venteliste pr 12.12.2003	24

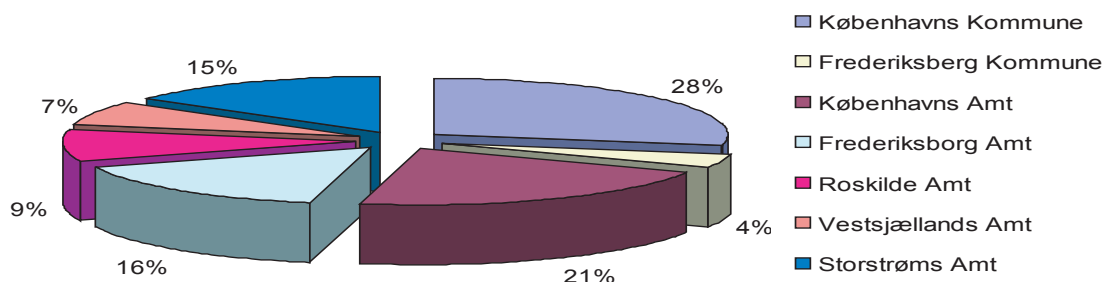
OASIS i tal

Antallet af henviste sager i 2003 ligger på samme niveau som i 2002. Af disse sager var 12 børne-familiesager, som i alt involverede 37 personer i et undersøgelses-, udrednings- og/eller behandlingsforløb. Der er således atter i 2003 tale om en mindre stigning i antallet af disse sager, hvilket afspejler, at kommunerne i stigende grad er blevet opmærksomme på, at OASIS kan tilbyde kvalificeret assistance til flygtningefamilier med problemer. OASIS har desuden udvidet kapaciteten af børnepsykologer.

Godt halvdelen af de henviste klienter er henvist fra det storkøbenhavnske område, mens resten er fordelt på de øvrige sjællandske amter. OASIS har tidligere også fået henvist klienter fra Fyn, men efter at Fyns Amt åbnede deres eget rehabiliteringscenter for traumatiserede flygtninge i Odense, er henvisningerne herfra ophørt.

Andelen af irakere er faldet med 10%, men udgør stadigvæk langt den største gruppe af henviste klienter. Derudover udgør ex-jugoslavere, statsløse palæstinensere og afghanere mellem 10-15% hver, mens der er en stor gruppe af andre på 29% (26 klienter), som dækker 15 forskellige lande. I de seneste par år har der således vist sig et nogenlunde stabilt billede af, hvilke nationaliteter der hen-

HENVISNINGER FORDELT PÅ AMTER

vises til behandling i OASIS. Dog er der en tydelig tendens til et fald i antallet af klienter fra det tidligere Jugoslavien.

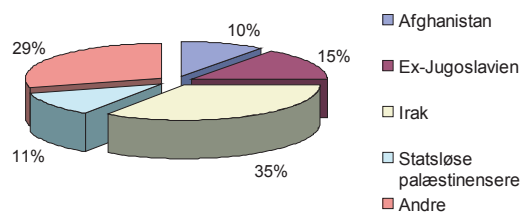
Antallet af børne-familiesager er steget væsentligt de senere år. I 2003 udgjorde antallet af disse sager 10 % af samtlige henvisninger, men tæller vi antallet af familiemedlemmer, som er blevet henvist med, udgør antallet af henviste klienter i børne-familiesager 32 %.

Der bliver fortsat henvist 3-4 gange så mange mænd som kvinder til behandling. Langt hovedparten af mændene er direkte traumatiserede som følge af, at de har været i krig eller udsat for tortur, mens mange kvinder bliver henvist som sekundært traumatiserede, dvs. de bliver henvist på grund af de belastninger, der følger af at leve sammen med en traumatiseret mand. Det samme gør sig også gældende for børnene i familierne.

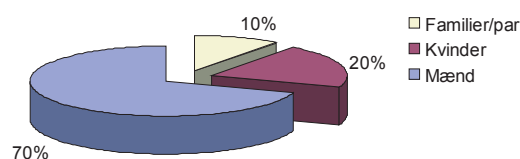
OASIS' historie har der været en løbende tendens til at gennemsnitsalderen for de henviste klienter er blevet højere. Denne tendens er fortsat i 2003, hvor gruppen af 40-49-årige nu klart udgør den største gruppe. I 2001 var der flest i gruppen 30-39-årige, i 2002 var der ca. lige mange 30-39-årige og 40-49-årige. Det er tænkeligt at de økonomiske restriktioner i kommunerne, i forhold til at henvise til behandling, betyder, at kommunerne nu i højere grad venter med at henvise til man ser, at der ikke er nogen anden udvej. Det er i overensstemmelse med den oplevelse, vi har, at klienterne generelt har det dårligere, når de bliver henvist til behandling i OASIS end tidligere.

| 9

HENVISNINGER FORDELT PÅ NATIONALITET

HENVISNINGER FORDELT PÅ KØN

ALDERSFORDELING

